

STANDARDY BHP

9.9 Porządki

Standard zawiera minimum wymagań, jakie należy spełnić w celu zapewnienia ładu i porządku na terenie budowy.

UWAGA

Zasady utrzymania ładu i porządku na terenie budowy są określone w **Planie BIOZ (2)** oraz w umowach zawartych przez jednostkę **Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie (1)** z podwykonawcą/**organizatorem pracy (8)**.

A. WSTĘP

1. Kierownictwo budowy określa w **Planie BIOZ (2)** zasady utrzymania ładu i porządku na terenie budowy.
2. Warunki utrzymania porządku na terenie budowy, w tym zasady korzystania z części wspólnych (tj. drogi, zaplecza, place składowe itp.) oraz wzajemne obowiązki w zakresie utrzymania tych miejsc, określone są również w umowach zawartych między jednostką **Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie (1)** a podwykonawcą/**organizatorem pracy (8)**.
3. Zapewnienie porządku na terenie budowy wymaga:
 - zidentyfikowania głównych grup wytwarzanych odpadów (klasyfikacja odpadów) i źródeł ich (opracowania Planu gospodarki odpadami),
 - zorganizowania miejsc selektywnego gromadzenia odpadów (pojemniki, zadaszenia, zasieki dostosowane do rodzaju, masy i objętości gromadzonych odpadów),
 - ustalenia zasad gospodarowania odpadami,
 - ustalenia zasad utrzymania porządku na stanowiskach pracy, drogach i ciągach komunikacyjnych, w pomieszczeniach zaplecza biurowego i sanitarno-higienicznego, placach składowych i zapleczach magazynowych, a także placach produkcji pomocniczej (ZPP),
 - zapewnienia maszyn i sprzętu, a także środków do utrzymania czystości i porządku,
 - wyznaczenia pracowników do wykonywania prac porządkowych i utrzymaniowych,
 - zapewnienia regularnego odbioru odpadów z terenu budowy przez firmy posiadające stosowne uprawnienia,
 - ograniczenia negatywnego wpływu budowy na otoczenie (pylenie, zanieczyszczanie dróg); przy wyjazdach z budowy powinny być dostępne myjki do kół lub inne rozwiązania tego typu.
4. Obowiązkiem podwykonawcy/**organizatora pracy (8)** jest zapoznanie się z warunkami zagospodarowania terenu budowy, zasadami gospodarowania odpadami oraz zasadami utrzymania porządku. W szczególności jest zobowiązany:
 - uzgodnić w umowie zawartej z jednostką **Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie (1)**, którymi rodzajami wytwarzanych odpadów podwykonawca/**organizator pracy (8)**:
 - może gospodarować wspólnie z jednostką **Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie (1)**, tzn. deponować je w miejscu selektywnego gromadzenia odpadów zorganizowanym na budowie,
 - jest zobowiązany gospodarować we własnym zakresie poprzez zawarcie umów na odbiór odpadów z uprawnionymi odbiorcami,
 - organizować i utrzymywać stanowiska pracy w taki sposób, aby było zapewnione utrzymanie porządku,

- zapoznać pracowników z zasadami gospodarowania odpadami i utrzymania porządku obowiązującymi na budowie,
 - kontrolować stanowiska pracy pod kątem utrzymania czystości i porządku.
5. Każdy pracownik jest zobowiązany utrzymywać porządek na stanowiskach pracy oraz w przestrzeniach wspólnych (drogi i ciągi komunikacyjne, zaplecza, place składowe itp.).

A. DZIAŁANIA PRZED ROZPOCZĘCIEM ROBÓT

1. Na terenie budowy należy wyznaczyć, zorganizować i oznakować miejsca selektywnego gromadzenia odpadów komunalnych oraz odpadów budowlanych wytwarzanych w trakcie prowadzonych robót.
2. Odpady budowlane powstałe podczas budowy, remontów czy rozbiórek muszą być dzielone na co najmniej 6 podstawowych frakcji: drewno, metale, szkło, tworzywa sztuczne, gips i odpady mineralne, w tym beton, cegły, płytki i materiały ceramiczne oraz kamienie).
3. Dla każdego rodzaju odpadu należy określić miejsce oraz sposób bezpiecznego gromadzenia.
4. **Miejsca selektywnego gromadzenia odpadów** powinny być zlokalizowane na wolnej przestrzeni:
 - na utwardzonym, wyrównanym i odwodnionym podłożu (posadzka betonowa, nawierzchnia asfaltowa, kostka brukowa, zagęszczona nawierzchnia z tłucznią stabilizowaną mechanicznie),
 - w miejscu zapewniającym możliwość bezkolizyjnego dojazdu, przy czym szerokość drogi dojazdowej do miejsca składowania powinna mieć minimum 3 m dla drogi jednokierunkowej lub minimum 6 m dla drogi dwukierunkowej,
 - z zachowaniem bezpiecznych odległości:
 - co najmniej 50 m od cieków wodnych,
 - co najmniej 20 m od granicy lasu,
 - co najmniej 15 m od budynków mieszkalnych oraz obiektów użyteczności publicznej,
 - co najmniej 10 m od magazynu gazów technicznych,
 - co najmniej 5 m od ogrodzenia oraz najbliższego ciągu komunikacyjnego,
 - co najmniej 5 m od studzienek kanalizacyjnych i teletechnicznych,
 - co najmniej 3 m od budynków niezamieszkałych, granicy działki, drogi technologicznej lub drogi publicznej,
 - co najmniej 2 m od skrajni torów,
 - poza obrysem rzutu korony drzewa,
 - z zachowaniem minimalnych odległości od czynnych napowietrznych linii elektroenergetycznych (rys. 1).

Minimalna odległość (a) liczona w poziomie od skrajnych przewodów napowietrznej linii elektroenergetycznej	Napięcie znamionowe	
	3 m	dla napowietrznej linii NN o napięciu znamionowym nieprzekraczającym 1 kV
	5 m	dla napowietrznej linii SN o napięciu znamionowym powyżej 1 kV, lecz nieprzekraczającym 15 kV
	10 m	dla napowietrznej linii SN o napięciu znamionowym powyżej 15 kV, lecz nieprzekraczającym 30 kV
	15 m	dla napowietrznej linii WN o napięciu znamionowym powyżej 30 kV, lecz nieprzekraczającym 110 kV
	30 m	dla napowietrznej linii WN o napięciu znamionowym powyżej 110 kV

Rysunek 1 Minimalna odległość sytuowania miejsc gromadzenia odpadów od napowietrznych linii elektroenergetycznych

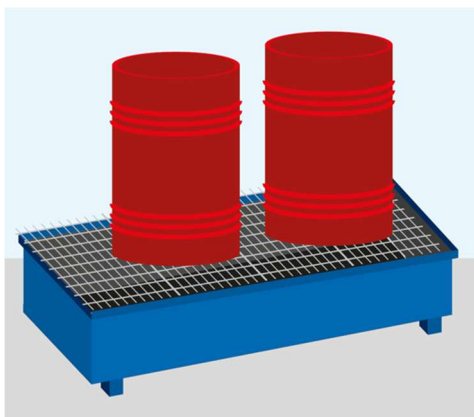
5. Powierzchnia miejsc gromadzenia odpadów, a także ich liczba i rozmieszczenie, wynikają z wielu czynników, m.in. takich jak:
 - warunki terenowe:
 - dostępna przestrzeń,
 - ukształtowanie terenu, przeszkody terenowe, np. napowietrzne linie elektroenergetyczne, ciekły wodne, torowiska i infrastruktura kolejowa na terenie budowy,
 - rozmieszczenie na terenie budowy obiektów budowlanych, stanowisk pracy, stref pracy sprzętu zmechanizowanego, placów produkcji pomocniczej (ZPP), zapleczy,
 - układ komunikacji i transportu na potrzeby budowy (możliwość dojazdu),
 - wielkość produkcji i harmonogram budowy, w tym przewidywana ilość wytwarzanych odpadów,
 - liczba pracowników,
 - wrażliwość poszczególnych odpadów na wpływy atmosferyczne (temperatura, nasłonecznienie itp.), co decyduje o sposobie ich gromadzenia.
6. Do miejsc gromadzenia odpadów musi być zapewniony dojazd - drogi dla ruchu kołowego powinny być dostosowane do liczby, rodzaju i wielkości wykorzystywanych pojazdów i urządzeń transportowych. Niezbędne jest również przygotowanie ciągów pieszych na tym terenie.
7. W miarę potrzeb i możliwości teren miejsc gromadzenia odpadów powinien być oświetlony po zmroku i w porze nocnej.
8. W obrębie miejsc gromadzenia odpadów należy wyznaczyć miejsca do parkowania pojazdów oczekujących na załadunek.
9. Miejsca gromadzenia odpadów należy wykonać w sposób wykluczający możliwość wywrócenia, zsunięcia, rozsunięcia lub upadku poprzez wyposażenie w zasieki lub wyposażyc w kontenery (rys. 2), pojemniki, beczki lub worki typu BIG BAG.

Rysunek 2 Kontenery do selektywnego gromadzenia odpadów - przykład

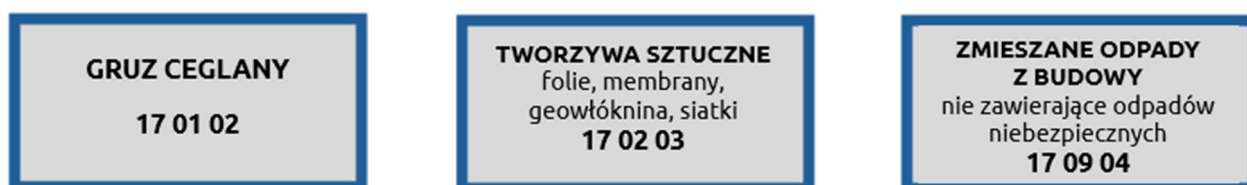
10. **Wiaty lub boksy** na odpady, które wymagają zadaszenia lub ograniczenia dostępu (np. odpady niebezpieczne) powinny być zlokalizowane:
 - na utwardzonym, wyrównanym i odwodnionym podłożu (posadzka betonowa, nawierzchnia asfaltowa, kostka brukowa, zagęszczona nawierzchnia z tłucznią stabilizowaną mechanicznie),
 - w miejscu umożliwiającym bezkolizyjny dojazd drogą o szerokości minimum 3 m dla drogi jednokierunkowej lub minimum 6 m dla drogi dwukierunkowej,
 - z zachowaniem minimalnych odległości wskazanych powyżej.
11. Konstrukcja wiaty lub boksu (ramy, słupy, ściany, zadaszenie) i sposób jej przytwierdzenia do gruntu powinny gwarantować odpowiednią stateczność i wytrzymałość pod działaniem wiatru (należy uwzględnić obciążenia dla danej strefy wiatrowej).
12. Szerokość oraz wysokość wejścia muszą być dostosowane do rodzaju urządzeń transportowych – tak, aby w razie potrzeby było możliwe prowadzenie załadunku odpadów z wykorzystaniem urządzeń transportowych.
13. Podłoże powinno być utwardzone, równe, bez progów, schodów i pochylni, nieśliskie i niepyłące, a także odporne na ścieranie oraz nacisk.

14. Wiaty lub boksy należy wyposażyć w kontenery, pojemniki lub beczki na odpady oraz wanny wychwytowe (rys. 3).

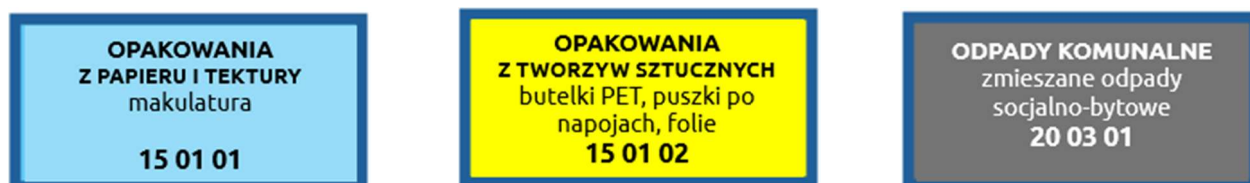

Rysunek 3 Wanna wychwytowa

15. Miejsca gromadzenia odpadów, wiaty i boksy, kontenery i pojemniki należy oznakować znakami wskazującymi rodzaj odpadu, do którego są przeznaczone. Przykłady oznakowania przedstawiono na rys. 4, 5.

Rysunek 4 Przykłady oznakowania miejsc gromadzenia odpadów budowlanych

Rysunek 5 Przykładowe oznakowanie miejsc gromadzenia odpadów komunalnych

16. Zorganizowane przez podwykonawcę/ **organizatora pracy (8)** miejsca gromadzenia odpadów oraz sposób korzystania z nich muszą spełniać wymagania przepisów, w tym określonych w **Planie BIOZ (2)** i niniejszym Standardzie.

B. DZIAŁANIA PODCZAS PROWADZENIA ROBÓT

1. Materiały, wyroby, substancje oraz preparaty przewidziane do stosowania na terenie budowy należy magazynować w miejscach do tego przeznaczonych i w sposób dostosowany do rodzaju asortymentu. Wytyczne dotyczące magazynowania i składowania zawarte są w **Standardzie 9.7 Magazynowanie i składowanie**.
2. Stanowiska pracy powinny być tak zorganizowane i utrzymywane, aby:
 - ilość surowców, gotowych wyrobów i materiałów pomocniczych była ograniczona tak, aby nie przekraczała ilości wynikającej z potrzeb technologicznych i pozwalała utrzymać ciągłość pracy na danej zmianie,
 - na stanowisku pracy były dostępne:
 - pojemniki i worki do bieżącego usuwania odpadów powstających podczas realizacji robót,
 - siatki i plandeki do zabezpieczenia przed pyleniem i rozsypywaniem materiałów budowlanych,
 - sprzęt i narzędzia do bieżącego oczyszczania stanowisk pracy, a w warunkach zimowych również do usuwania śniegu i oblodzenia;

Wytyczne w zakresie organizacji stanowisk pracy na wypadek niekorzystnych warunków pogodowych są zawarte w **Standardzie 10.3 Praca w szczególnych warunkach atmosferycznych**.

- nie zastawiać dróg i ciągów komunikacyjnych (rys. 6) ani nie stwarzać zagrożenia upadku przedmiotów ze stanowisk pracy, które są zlokalizowane na wysokości.

Rysunek 6 Utrzymanie drożności ciągów pieszych

3. Pomosty rusztowań i podestów roboczych należy utrzymywać w czystości i dobrym stanie technicznym.
4. Oznakowania przykrytych otworów technologicznych powinny być czyszczone na bieżąco.
5. Przewody elektryczne należy rozprowadzać w uporządkowany sposób, aby nie leżały w miejscach przejść lub przejazdów, a także w miejscach narażenia na kontakt z wodą (np. wody opadowe, kałuże). Wytyczne dotyczące stosowania przedłużaczy, przewodów zasilających i kabli zawarte są w **Standardzie 9.8 Rozdzielnice budowlane (RB), przewody zasilające i kable - tymczasowe budowlane instalacje elektryczne**.
6. Drogi ruchu kołowego i ciągi piesze wraz z pionowymi i poziomymi znakami drogowymi oraz sygnalizacją świetlną należy na bieżąco oczyszczać z kurzu, błota i innych zanieczyszczeń.
7. W okresie wysokich temperatur należy ograniczać pylenie, np. poprzez zraszanie dróg technologicznych.
8. W okresie zimowym należy na bieżąco usuwać śnieg i oblodzenie ze stanowisk pracy, schodni, rusztowań, dróg i ciągów komunikacyjnych.
9. Pomieszczenia pracy i pomieszczenia zaplecza higieniczno-sanitarnego powinny być utrzymywane w czystości i porządku, na bieżąco oczyszczone i serwisowane. Zaplecze higieniczno-sanitarne należy wyposażać w środki czystości.

C. DZIAŁANIA PO ZAKOŃCZENIU PRAC

1. Przed opuszczeniem stanowiska pracy należy usunąć niewykorzystane surowce, wyroby, materiały pomocnicze i wytworzone odpady, a stanowisko pracy oczyścić.
2. Odpady należy zdeponować w wyznaczonych miejscach z zachowaniem zasad segregacji odpadów.
3. Niewykorzystane materiały, wyroby i surowce należy umieścić w wyznaczonych miejscach, na placach składowych, w wiatach magazynowych lub magazynach.
4. Urządzenia, elektronarzędzia i narzędzia i przedłużacze należy usunąć ze stanowisk pracy i umieścić w miejscach przeznaczonych do ich magazynowania.
5. Pojazdy i maszyny samobieżne powinny być zaparkowane w wyznaczonym miejscu, aby nie tarasowały dróg i ciągów pieszych i nie utrudniały komunikacji na terenie budowy.
6. Zaparkowane pojazdy i maszyny samobieżne powinny być zabezpieczone w taki sposób, aby uniemożliwić ich uruchomienie przez inne osoby. Zabezpieczenie pozwala również uniknąć niekontrolowanej zmiany położenia.
7. Powstałe **strefy niebezpieczne (6)** należy odpowiednio zabezpieczyć, oznakować i oświetlić (jeśli jest to wymagane).
8. Z pomieszczeń szatni należy usunąć odpady komunalne, następnie wyłączyć ogrzewanie, klimatyzację, oświetlenie oraz zabezpieczyć je przed dostępem osób trzecich.

ZABRANIA SIĘ

1. Składowania i magazynowania materiałów i wyrobów poza wyznaczonymi strefami magazynowania oraz składowania odpadów poza wyznaczonymi miejscami selektywnego gromadzenia odpadów lub w niewłaściwych miejscach.
2. Mieszania odpadów niebezpiecznych z odpadami innymi niż niebezpieczne.
3. Składowania na stanowiskach pracy surowców, gotowych wyrobów i materiałów pomocniczych w ilościach przekraczających zapotrzebowanie na danej zmianie roboczej.
4. Opierania składowanych materiałów lub wyrobów o ogrodzenia, słupy napowietrznych linii elektroenergetycznych, konstrukcje wsporcze sieci trakcyjnej, ściany obiektu budowlanego, konstrukcje rusztowań i bariery ochronne.
5. Zastawiania dróg ruchu kołowego i ciągów pieszych.
6. Składowania na stropach, pomostach rusztowań i podestów roboczych materiałów o ciężarze przekraczającym dopuszczalne obciążenie.
7. Prowadzenia przewodów zasilających i kabli w sposób przecinający drogi i ciągi piesze.
8. Przechowywania w szatniach, jadalniach i innych pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych materiałów budowlanych, substancji i mieszanin chemicznych, butli z gazami, a także składowania materiałów palnych.
9. Przechowywania jakichkolwiek przedmiotów i materiałów na dachach kontenerów zaplecza.
10. Niszczenia elementów zaplecza, jego wyposażenia i urządzeń higieniczno-sanitarnych.
11. Palenia i używania otwartego ognia poza miejscem do tego wyznaczonym, w szczególności na placach składowych, w pobliżu wiat, w magazynach i pomieszczeniach zaplecza.